

Dosarul nr. 2ra-856/22
2-19011130-01-2ra-15062022

prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul central – A. Donos
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți – I. Grosu, A. Ciobanu, A. Garbuz

ÎNCHEIERE

20 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de Elena Moroșan,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Elena Moroșan împotriva Danielei Grumeza (Belciuc), intervenient accesoriu societatea pe acțiuni „Moldasig” cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune, încasarea despăgubirii pentru pierderea întreținătorului și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 24 februarie 2022 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a admis apelul declarat de Elena Moroșan, s-a casat parțial hotărârea din 28 decembrie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul central, în partea reparării prejudiciului moral și în această parte s-a pronunțat o hotărâre nouă, prin care această pretenție s-a admis parțial,

constată:

La 27 martie 2029, Elena Moroșan, reprezentată de avocatul stagiar Eugeniu Prisacari, a depus prin intermediul oficiului poștal cerere de chemare în judecată, care a fost concretizată prin cererea din 19 noiembrie 2020, împotriva Danielei Grumeza (Belciuc) cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune, încasarea despăgubirii pentru pierderea întreținătorului și compensarea cheltuielilor de judecată (vol. I, f.d. 2-7, 29-30, 145-147).

În motivarea acțiunii a invocat că prin sentința din 21 septembrie 2018 a Judecătoria Bălți, sediul Sîngerei, Daniela Grumeza a fost recunoscută vinovată în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) și b) din Codul penal. Totodată, s-a admis în principiu acțiunea civilă a părții civile Elena Moroșan, urmând ca asupra cuantumului despăgubirii să se expună instanța civilă.

Reclamanta a menționat că, prin sentința dată, Daniela Grumeza a fost recunoscută vinovată pentru faptul că, în data de 16 noiembrie 2017, a încălcat regulile de securitate a circulației rutiere sau de exploatare a mijloacelor de transport, prin ce a cauzat din imprudență decesul lui XXX.

Elena Moroșan a evocat că XXX a fost concubinel său și au împreună doi copii, unul dintre care este minor YYY, născut în data de XXX.

Reclamanta a remarcat că până la deces, ea și XXX au dus gospodărie comună, el fiind unica persoană care întreținea familia, iar după decesul lui XXX, fiul minor a rămas la întreținerea ei.

Elena Moroșan a indicat că îi este greu financiar să întrețină de una singură fiul minor, care este elev la școala primară. Mai mult ca atât, din cauza decesului tatălui, a scăzut concentrația copilului și este nevoită să achite lecțiile suplimentare cu profesorii.

La fel, pentru a-i asigura copilului un loc de trai, defunctul XXX a cumpărat în ipotecă un apartament copilului și pentru dânsa, întocmind contractul pe numele ei, ca garanție că această locuință va rămâne copilului și mamei sale. Respectiv, XXX lunar achita personal sau prin intermediul ei suma de 1 500 de lei lunar. Însă, din cauza decesului, povara creditului a rămas pe umerii săi.

Reclamanta a invocat că, potrivit informației Biroului Național de Statistică, minimul necesar de existență pentru un copil minor în primul semestru al anului 2018 în mun. Bălți a constituit suma de 1 994 de lei. Așa, reieșind din faptul că YYY are vârsta de 10 ani și se dezvoltă fizic foarte rapid, are nevoie de îmbrăcăminte pe măsura potrivită, care necesită a fi înnoită mai des decât în cazul unui adult.

De asemenea, în legătură cu decesul tatălui, copilul minor YYY a suferit o depresie acută și are în permanență o stare de frică, insomnie cauzată de atacuri de panică, periodic suferă de anxietate, amețeli, fiind diagnosticat cu sindromul cerebrastenii posttraumatice. Din acest motiv, periodic are nevoie de asistența medicului psiholog, fapt care generează cheltuieli majore pentru familia sa.

Conform caracteristicii de la școală, elevul YYY dispune de o bună capacitate de învățământ, un potențial creativ, dar în urma decesului tatălui a suferit schimbări atât la învățătură, cât și în comportament, întâmpină dificultăți de învățare. Adeseori pare obosit, nu-și poate concentra atenția în cadrul orelor. Conduita în grupul de copii pare a fi una obișnuită, dar uneori este agresiv cu cei din jur fără nici un motiv. E mereu fără dispoziție, îngândurat și nu spune care sunt cauzele. Din cauza cerebrasteniei posttraumatice, are periodic crize de nervozitate care nu le poate controla. Manifestă o capacitate redusă de a însuși materia și de a o memora, se află în imposibilitate de a se concentra și a se dezvolta psihologic în mod normal, nefiind capabil de a face față procesului educațional. Mama acestuia este nevoită să plătească lecțiile suplimentare cu profesori pentru a asigura buna-dezvoltare a minorului.

Potrivit extrasului medical eliberat la 22 martie 2019 de clinica medicală „Incomed”, diagnosticul complet al lui YYY se caracterizează prin disfuncție cerebrală minimă asteno depresiv, ca urmare a stării de stres suportate. Din extrasul medical rezultă că prima adresare la medicul neurolog a avut lor pe 27 decembrie 2017, adică la o lună după decesul tatălui. Copilul a rămas foarte marcat și are următorul diagnostic: cefalee zilnică, insomnii persistente, vertijuri, oboseală ziua, caută să se izoleze mai mult seara, stă singur, nu comunică cu mama, somn de noapte foarte agitat. Greu însușește programul de învățământ, este diminuată atenția, este nervos, frică mare de întuneric, roade unghiile. Recomandările medicului neurolog sunt de a mai repeta tratamentul

medicamentos și tratamentul la psiholog fiecare 6 luni pentru a avea o dinamică pozitivă.

Astfel, reclamanta a considerat că, prin prisma art. 1420 din Codul civil, Daniela Grumeza urmează să achite lunar copilului minor suma de 8 500 de lei, până la atingerea majoratului, reieșind din minimul necesar de trai pentru un copil, cheltuielile necesare pentru orele de studii suplimentare, plata pentru vizitele psihologului, plata pentru ipoteca asupra casei de locuit, achitarea facturilor pentru serviciile comunale, cheltuielile necesare pentru îmbrăcăminte și rechizitele școlare necesare minorului.

La fel, în corespundere cu art. 1423 alin. (1) din Codul civil, Daniela Grumeza urmează să-i repare prejudiciul moral cauzat, care îl apreciază la suma de 500 000 de lei, ținându-se cont de caracterul și gravitatea suferințelor fizice și psihice atât ale sale, cât și ale copilului minor YYY, care a suferit considerabil fizic și psihic, deoarece a fost lipsit de tată, care era unicul sprijin și speranță la viață.

Reclamanta Elena Moroșan a solicitat prin cererea de chemare în judecată încasarea de la Daniela Grumeza în beneficiul său a sumei de 10 200 de lei, cu titlu de compensare a cheltuielilor de judecată suportate în cadrul cauzei penale și a sumei de 500 000 de lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral, precum și încasarea în favoarea copilului YYY a sumei de 8 500 de lei lunar cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul cauzat prin deces, până la împlinirea vârstei de 18 ani de către YYY și compensarea cheltuielilor de judecată suportate în prezenta cauză.

Prin încheierea protocolară din 05 noiembrie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul central, s-a atras în proces societatea pe acțiuni „Moldasig” în calitate de intervenient accesoriu (vol. I, f.d. 76 verso).

Prin hotărârea din 28 decembrie 2020 a Judecătorei Bălți, sediul central, s-a admis parțial acțiunea depusă de Elena Moroșan.

S-a încasat de la Daniela Grumeza în beneficiul Elenei Moroșan suma de 2 000 de lei lunar cu titlu de despăgubire pentru pierderea întreținătorului până la împlinirea vârstei de 18 ani de către copilul minor YYY, născut la XXX.

S-a încasat de la Daniela Grumeza în beneficiul Elenei Moroșan suma de 5 000 de lei, cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică suportate în cadrul dosarului civil.

În rest, pretențiile s-au respins, ca neîntemeiate.

S-a încasat de la Daniela Grumeza în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 150 de lei (vol. I, f.d.169, 192-197 recto-verso).

La 14 și 15 ianuarie 2020, în interiorul termenului prevăzut la art. 362 din Codul de procedură civilă, Daniela Grumeza și Elena Moroșan au declarat apel împotriva hotărârii din 28 decembrie 2020 a Judecătorei Bălți, sediul central (vol. I, f.d. 178, 179-180, 181).

Prin încheierea din 07 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit apelul declarat de Daniela Grumeza împotriva hotărârii din 28 decembrie 2020 a Judecătorei Bălți, sediul central (vol. I, f.d. 213-214 recto-verso).

La 02 iunie 2021, Daniela Grumeza a depus prin intermediul poștei electronice apel incident la apelul Elenei Moroșan împotriva hotărârii din 28 decembrie 2020 a Judecătorei Bălți, sediul central (vol. I, f.d. 232, 233-236).

Prin încheierea din 09 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit apelul incident depus de Daniela Grumeza împotriva hotărârii din 28 decembrie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul central (vol. I, f.d. 237-238 recto-verso).

Prin decizia din 24 februarie 2022 a Curții de Apel Bălți s-a admis apelul declarat de Elena Moroșan.

S-a casat parțial hotărârea din 08 noiembrie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul central, în partea încasării prejudiciului moral și în această parte s-a emis o hotărâre nouă, prin care:

S-a admis parțial pretenția Elenei Moroșan cu privire la repararea prejudiciului moral.

S-a încasat de la Daniela Grumeza (Belciuc) în beneficiul Elenei Moroșan suma de 30 000 de lei în contul recuperării prejudiciului moral.

În rest, hotărârea din 08 noiembrie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul central, s-a menținut (vol. II, f.d. 47, 48-53).

În consolidarea soluțiilor, prima instanță și instanța de apel au reținut că răspunderea pentru prejudiciul moral are un caracter compensator, care urmează să se determine de către instanța judecătorească, reieșind din circumstanțele concrete ale cauzei, ținându-se cont de persoana reclamantului și de măsura în care această compensație poate să-i aducă satisfacție.

Ca urmare la stabilirea mărimii prejudiciului moral, instanța de apel a luat în considerare gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, cât și măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei păgubite și prejudiciul moral manifestat prin frustrări, afecțiuni psihologice, frică, provocate de stările negative trăite de către fiul minor a lui XXX, în urma pierderii unei persoane apropiate din cauza accidentului produs.

În acest sens instanța de apel a remarcat că, pe parcursul examinării cauzei penale, Daniela Grumeza a recuperat rudelor lui XXX suma de 50 000 de lei, iar în cadrul examinării prezentei cauze în ordine de apel, a notat că Daniela Grumeza este de acord să achite câte 2 000 de lei lunar copilului minor al defunctului, astfel diminuând suferința copilului după decesul tatălui.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că suma de 30 000 de lei, reprezintă o sumă rezonabilă de evaluare pertinentă a daunelor compensatoare, suma de adjudecare a compensației pentru prejudiciul moral cauzat fiind echitabilă în raport cu suferințele cauzate prin acțiunile infracționale ale Danielei Grumeza.

În privința pretenției Elenei Moroșan cu privire la repararea prejudiciului material în sumă de 10 200 de lei, suportat sub forma cheltuielilor de judecată în cadrul cauzei penale, instanțele inferioare au notat că ordinele de încasare a numerarului din 29 noiembrie 2017 (vol. I, f.d. 26, 148, 155) prezentate de reclamantă întru confirmarea suportării acestor cheltuieli nu conțin toate elementele pentru astfel de documente, inclusiv pe care dosar au fost suportate.

Mai mult ca atât, din conținutul sentinței de condamnare a Danielei Grumeza rezultă că, pe parcursul procesului penal, Elena Moroșan a avut calitatea de martor, iar parte vătămată fiind Nina Palachi. Astfel, serviciile juridice în sumă de 10 200 de lei, la compensarea cărora pretinde reclamanta Elena Moroșan, nu și-au găsit confirmare.

La 01 iunie 2022, Elena Moroșan a depus prin intermediul oficiului poștal cerere de recurs împotriva deciziei din 24 februarie 2022 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea deciziei recurate și pronunțarea unei hotărâri noi, prin care să

fie admisă integral acțiunea în sensul în care a fost formulată (vol. II, f.d. 62-64, 65).

În motivarea recursului a reiterat temeiurile de fapt și de drept ale speței, suplimentar invocând că hotărârile instanțelor inferioare sunt emise în detrimentul intereselor copilului minor, deoarece suma de 2 000 de lei, încasată cu titlu de despăgubire pentru pierderea întreținătorului, este prea mică, insuficientă pentru întreținerea copilului și nu acoperă cheltuielile de primă necesitate, cum ar fi îmbrăcămintea, încălțăminte, produsele alimentare, cheltuielile de asistență medicală.

La fel, recurenta a considerat că instanțele inferioare nejustificat au respins și pretenția sa cu privire la compensarea cheltuielilor de asistență juridică în cadrul cauzei penale, în mărime de 10 200 lei, precum și a celor din prezenta acțiune civilă, or, suportarea acestor cheltuieli este confirmată prin ordine de încasare a numerarului și bonuri de plată.

De asemenea, în opinia recurente, suma de 30 000 de lei adjudecată întru repararea prejudiciului moral cu este una compensatoare în raport cu suferințele morale și psihologice care le-a suferit atât ea, cât și copilul minor care și-a pierdut tatăl.

La 15 iunie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatei Daniela Grumeza (Belciuc) și intervenientului accesoriu societății pe acțiuni „Moldasig” pentru notificare copia recursului declarat de Elena Moroșan împotriva deciziei din 24 februarie 2022 a Curții de Apel Bălți, explicându-le dreptul de a depune referințe asupra acestuia.

Prin referința depusă la 07 iulie 2022 prin intermediul oficiului poștal, intimata Daniela Grumeza (Belciuc) reprezentată de avocatul Iana Lichii, și-a manifestat dezacordul cu recursul declarat de Elena Moroșan.

Conform adeverinței Oficiului poștal Chișinău-12, trimiterea poștală DS8006921420AS nu a fost reclamată de către societatea pe acțiuni „Moldasig”.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul de admisibilitate al instanței de recurs subliniază că, un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil prevăzute la articolul 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (a se vedea cauza Lebedinschi v. Republica Moldova, 16 septembrie 2015, § 32; cauza Sultan v. Republica Moldova, 05 iunie 2018, § 24).

În aceste condiții, procedura de admisibilitate a cererii de recurs va fi efectuată și analizată prin prisma articolului precitat, care cuprinde, în mod particular, dreptul de acces la justiție și dreptul de a fi auzit.

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate

prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere.

În acest sens, criteriile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea *inter alia* cauzele Marc Brauer v. Germania, 01 septembrie 2016, § 34; Miessen v. Belgia, 16 octombrie 2016, § 64; Samardžić v. Croația, 20 iulie 2017, § 28; Zubac v. Croația (Marea Cameră), 05 aprilie 2018, § 82).

Așadar, prin prisma articolului 433 din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate verifică dacă actul judecătoresc de dispoziție recurat poate constitui obiectul recursului, dacă cererea dedusă judecătii este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Prin urmare, obiectul prezentei cereri se referă la decizia din 24 februarie 2022 a Curții de Apel Bălți, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Succesiv, completul de admisibilitate notează că, în cazul în care, dreptul de acces la justiție este limitat fie de lege, fie de fapte, instanțele naționale trebuie să verifice dacă aceste restricții au redus esența dreptului și, în special, dacă ele urmăresc un scop legitim și dacă există o legătură rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie îndeplinit (a se vedea cauzele Levages Prestations Servicii v. Franța, 25 octombrie 1996, § 40; Tricard v. Franța, 10 iulie 2001, §§ 29, 33; Freitag v. Germania, 19 iulie 2007, § 37; Marc Brauer, 01 septembrie 2016, § 34).

Articolul 434 din Codul de procedură civilă prescrie că, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

În conformitate cu art. 111 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, înafara oricărui dubiu, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea cauzele Tricard v. Franța, 10 iulie 2001, § 29; Nicolae Popa v. România, 09 decembrie 2014, § 16; Tence v. Slovenia, 31 mai 2016, § 31). Mai mult, CtEDO a statuat că, în cazul în care termenul pentru o cale de atac ordinară este prelungit după o perioadă considerabilă de timp, o astfel de decizie poate încălca principiul securității juridice (a se vedea cauzele Ponomaryov v. Ucraina, 03 aprilie 2008, § 41; Ustimenko v. Ucraina, 20 octombrie 2015, § 47).

Dispozitivul deciziei Curții de Apel Bălți a fost pronunțat la 24 februarie 2022. Conform scrisorii de expediere a actului judecătoresc cu numărul de ieșire

10605, copia deciziei motivate din 24 februarie 2022 a Curții de Apel Bălți a fost expediată în adresa participanților la proces pentru notificare la 03 mai 2022 (vol. II, f.d. 58), însă, din materialele cauzei nu poate fi stabilit momentul când decizia instanței de apel a fost comunicată efectiv recurenteii. Astfel, completul de admisibilitate opinează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal.

Succesiv, completul de admisibilitate evocă faptul că, în conformitate cu articolul 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

- a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);
- a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);
- b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;
- c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;
- d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

In concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate. Or, recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Însă, din analiza cererii de recurs depuse de Elena Moroșan rezultă că aceasta nu a evidențiat memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate.

În acest sens, completul de admisibilitate menționează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera ilegalitatea hotărârii. Respectiv, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de ilegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

La caz, completul de admisibilitate vădește că, argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiurile aplicabile doar procedurii de apel și nu se regăsesc în articolul 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Ba mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma articolului 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece Elena Moroșan nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurentei cu soluția dată de instanța inferioară, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson v. Olanda, 26 martie 1996, § 67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de Rodica Toporaș, reprezentată de avocatul Dumitru Nemerenco nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că, în condițiile din speță, cererea de recurs a fost depusă după ce Elena Moroșan a avut posibilitatea de a fi auzită de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea *mutatis mutandis* „Levages Prestations Services” v. Franța, cererea nr.21920/93 din 25 octombrie 1996, §§ 48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurenteii i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 § 1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher v. Cehia, cererea nr. 58580/00 din 11 aprilie 2005, §§ 65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Elena Moroșan împotriva deciziei din 24 februarie 2022 a Curții de Apel Bălți, în baza articolului 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Elena Moroșan împotriva deciziei din 24 februarie 2022 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas